

13. juni 2016

Side 1/4

Notat om karrierevejledning i den lægelige videreuddannelse i Videreuddannelsesregion Syd

Baggrund

Baggrunden for dette notat er en henvendelse fra Yngre Læger om hvordan karriererådgivning håndteres i Videreuddannelsesregion Syd. Udgangspunktet er Bekendtgørelse om uddannelse af speciallæger fra 2007, hvor det er anført, at Regionerne skal etablere tilbud til læger om individuel karrierevejledning i forbindelse med den lægelige videreuddannelse.

Dette notat tager således udgangspunkt i, at der skal være fokus på karrierevejledning i den lægelige videreuddannelse.

Karrierevejledning har været et krav i den lægelige videreuddannelse i forbindelse med vejledersamtaler i mange år. Det har således ikke været tanken, at der skal opbygges et nyt parallelt system men, at det allerede etablerede system skal styrkes og synliggøres.

Det er væsentligt, at karrierevejledning foregår så tæt på de yngre læger som muligt. Det er således den enkelte yngre læges vejleder/uddannelsesansvarlige overlæge, som især kan bistå den yngre læge, idet de som udgangspunkt har det bedste kendskab til den enkelte læges kvalifikationer, engagement, evner, motivation etc. Der kan dog være situationer, hvor lægen kan have behov for at søge karrierevejledning uden for egen afdeling og speciale.

Indhold af karrierevejledning

Karrierevejledning i den lægelige videreuddannelse er et tilbud til de uddannelsessøgende læger gennem hele deres videreuddannelse. Karrierevejledningen kan indeholde flere elementer som kan tilpasses den uddannelsessøgende læges faglige forløb. Karrierevejledning kan således indeholde temaer som specialebeskrivelse, specialeretning, specialevalg, specialeomvalg, vurdering af egnethed til et speciale, regelsæt m.v. Flere aktører i den lægelige videreuddannelse kan bidrage med forskellige dele af karrierevejledningen.

Karrierevejledningens mål

Karrierevejledningens strategiske mål er at yngre læger sikres et godt grundlag for at vælge speciale, at vejlede i, hvordan lægen kan opnå det pågældende speciale, at give mulighed for at gennemføre en speciallægeuddannelse og endelig at flest muligt læger opnår ansættelse som speciallæge på grundlag af deres speciallægeuddannelse.

Karrierevejledningen skal medvirke til at:

- Formidle viden om og informere om specialerne og speciallægeuddannelsen
- Hjælpe yngre læger til at træffe det rigtige valg af speciale, og til at specialerne kan tiltrække de rette læger forstået som dem, der er velkvalificerede, egner sig og har lyst til at gennemføre en speciallægeuddannelse i det pågældende speciale
- Sikre et lavt frafald
- Begrænse omvalg af speciale
- Sikre kort gennemførelsestid af den samlede videreuddannelse

Karrierevejledning skal bidrage til, at den uddannelsessøgende læge bliver mere bevidst om egne kompetencer, potentiale og ønsker.

På baggrund af ovennævnte principper, er målene for karrierevejledningen at yde fyldestgørende vejledning, kendetegnet ved at yngre lægers karrierebevidsthed øges.

Karrierevejledningens opbygning og organisering

Flere aktører i den lægelige videreuddannelse kan bidrage med forskellige dele af karrierevejledningen i den lægelige videreuddannelse. Den formelle forankring og det endelige ansvar bør dog ligge hos den uddannelsesansvarlige overlæge.

Aktører

- Uddannelsesansvarlige overlæger
- Vejledere
- Den Lægelige Videreuddannelse
- Postgraduate kliniske lektorer
- De Videnskabelige Selskaber
- Universiteter og prægraduate uddannelsessteder
- Uddannelsesansvarlige yngre læger

Uddannelsesansvarlige overlæger

De uddannelsesansvarlige overlæger har det overordnede ansvar for vejledning af de uddannelsessøgende læger. De uddannelsesansvarlige overlæger skal derfor bl.a. sikre indholdet i vejledersamtalerne på afdelingen via koordination af vejledernes arbejde. Det er helt centralt, at der i uddannelsesplanen for den enkelte læge indgår elementer af vurdering af specialevalg, egnethed i specialet etc. Det er væsentligt, at vejlederne er bevidste om, hvad de skal vægte i vejledersamtalerne herunder, at karrierevejledning altid indgår for læger i basisuddannelsen og i introduktionsstillinger samt i evt. andre stillinger inden påbegyndt hoveduddannelsesforløb.

Ansvar for den lægelige videreuddannelse på et sygehus påhviler i sidste ende sygehusledelsen.

Vejledere

Hver uddannelsessøgende læge er tildelt en vejleder på afdelingen, som varetager den konkrete vejledning af den uddannelsessøgende læge. I vejledersamtaler skal karrierevejledning altid, som nævnt ovenfor, indgå som et væsentligt element.

Den Lægelige Videreuddannelse

Den Lægelige Videreuddannelse har ansvaret for organisering af den generelle og tværgående vejledning af de yngre læger fra de starter speciallægeuddannelsen til denne afsluttes.

Den generelle vejledning omfatter vejledning om regler, ansættelse, dispensationer, merit, specialeskift, vejledning om mulighed for at gennemføre uddannelseselementer i udlandet og vejledning om kombinationsstillinger hvori forskning indgår etc.

Den Lægelige Videreuddannelse har ansvaret for at sikre synliggørelse af sammensætning af hoveduddannelsesforløb, opslag, opslagsterminer, samt oplysninger om, hvilke specialer der har ringe/stor søgning, geografisk placering af forløb mv., så yngre læger har mulighed for at søge ledige forløb, når de optræder. På Den Lægelige Videreuddannelses hjemmeside sker løbende offentliggørelse af oplysninger vedrørende opslag og besættelse af stillinger.

Den Lægelige Videreuddannelse skal sikre, at der etableres løbende indgange via Den Lægelige Videreuddannelses hjemmeside til understøtning af karrierevejledningen, således at der findes et samlet overblik over relevante informationskilder, herunder offentliggørelse af alle yngre lægers evaluering af afdelingerne og praksis i Regionerne via www.evaluer.dk

Postgraduate kliniske lektorer

Der er i Videreuddannelsesregion Syd ansat op til 20 postgraduate kliniske lektorer, som repræsenterer et eller flere specialer men samtidig har en tværgående funktion, hvad angår karriereforshold, vejledning, rådgivning og særlig håndtering af uhensigtsmæssige forløb. De postgraduate kliniske lektorer har et indgående kendskab til muligheder inden for eget speciale og kontakt til de uddannelsesgivende afdelinger og uddannelsessøgende læger. Samtidig er der i gruppen af postgraduate kliniske lektorer opbygget et solidt netværk mellem specialerne. Dette giver et godt fundament for rådgivning af yngre læger under videreuddannelse med henblik på valg af speciale og også i forhold til en individuel profil inden for specialerne etc.

De Videnskabelige Selskaber

Specialerne kan selv sikre præsentation af specialets karrieremuligheder, arbejdsmetoder, attraktivitet m.v. overfor studerende og yngre læger. Dette kan have karakter af ren informationsvirksomhed via deltagelse i Specialernes Dag, udarbejdelse af foldere eller gennem en præsentation på hjemmeside. Internettets information om et speciale er formentlig den væsentligste informationskilde for yngre læger, der søger oplysninger til brug for karriereplanlægning.

Specialerne bør være opmærksomme på muligheder for at øge fokus på den lægelige videreuddannelse. Dette kan ske ved at planlægge årsmøder, temamøder etc. med dette fokus, men det kan også ske ved aktivt at støtte etablering af, og opretholdelse af fraktioner for yngre læger i de videnskabelige selskaber.

Det er tydeligt, at specialer, der aktivt har forholdt sig til og arbejdet med lægelig videreuddannelse, står godt i rekrutteringen af yngre læger. De enkelte videnskabelige selskaber har til brug for ansættelsesproceduren for hoveduddannelsen udarbejdet en faglig profil, som er offentliggjort på Den Lægelige Videreuddannelses hjemmeside og specialernes egne hjemmesider, hvoraf det bl.a. fremgår, hvilke kompetencer, som vægtes/kræves inden for det enkelte speciale.

Universiteter og prægraduate uddannelsessteder

Det er vigtigt, at de medicinstuderende allerede tidligt eksponeres for de lægelige specialers arbejdsområde og -metoder.

En del studerende træffer valg af speciale efter møde med rollemodeller i undervisningen eller på praktikstederne. De enkelte specialers profilering i studiet kan derfor få afgørende betydning for specialernes senere rekrutteringsmuligheder.

Specialerne bør være opmærksomme på, at det prægraduate klinikophold rummer en vigtig mulighed for eksponering af specialet og de bør udnytte denne mulighed bedst muligt. Endvidere kan tilbud om forskning, mulighed for at lave opgaver etc. inden for specialet være en eksponeringsmulighed for specialet.

Uddannelsesansvarlige yngre læger

Den uddannelsesansvarlige yngre læge kunne ligeledes tænkes at indgå i den fremtidige karrierevejledning.

Øvrige tiltag

Den Lægelige Videreuddannelse arrangerer i samarbejde med Syddansk Universitet og Lægeforeningen i Region Syddanmark *Specialernes Dag*, hvor alle de lægelige specialer har mulighed for at præsentere sig for medicinstuderende og yngre læger. Her får de medicinstuderende og de yngre læger således mulighed for gennem oplæg og ved individuel samtale med repræsentanter fra specialerne at blive informeret om samtlige lægelige specialer.

Herudover deltager Den Lægelige Videreuddannelse i samarbejde med Sundhedsstyrelsen i introduktionsmøder for kommende læger i Den kliniske basisuddannelse om formelle og praktiske forhold vedrørende uddannelsen.

Herudover er der fokus på karrierevejledning på de generelle kurser i den kliniske basisuddannelse (læringskursus og vejlederkursus) som er obligatoriske kurser for alle læger. Herudover gennemfører Den Lægelige Videreuddannelse i samarbejde med de postgraduate lektorer en række vejlederkurser for speciallæger, hvor karrierevejledning er en integreret del af kurserne. Endelig afholder Den Lægelige Videreuddannelse i samarbejde med de postgraduate kliniske lektorer kursus for de uddannelsesansvarlige overlæger i Regionen - også her med karrierevejledning som et væsentligt element.

Ansættelsesudvalgene for hoveduddannelsen har fokus på 5-årsfristen den særlige karrierevejledning og rådgivning i forbindelse med specialevalg, der skal foregå ved ansøgning og ansættelse inden for især de eftertragtede specialer. Dette fokus vil blive aktualiseret væsentligt over de næste år.

Enkelte uddannelsesforløb forløber ikke som planlagt - og kategoriseres som uhenigtsmæssige forløb. Årsagerne til uhenigtsmæssige forløb er mange, men kan ofte placeres i snitfladen mellem uddannelsesretlige, ansættelsesretlige og autorisationsretlige forhold. Håndteringen af disse forløb sker i samarbejde mellem Den Lægelige Videreuddannelse, afdelingsledelsen/ uddannelsesansvarlig overlæge, HR, sygehusledelse og de postgraduate kliniske lektorer afhængigt af årsagen til det uhenigtsmæssige forløb. Under disse forløb har den yngre læge mulighed for at søge intensiveret karrierevejledning herunder medicinsk pædagogisk vejledning samt information om formalia og øvrige forhold.

Ramme for karrierevejledning

Sygehusledelserne har ansvar for at sikre rammerne for, at karrierevejledning prioriteres på de enkelte afdelinger i Videreuddannelsesregionen.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse har ansvar for at sikre kvaliteten af den lægelige videreuddannelse, herunder karrierevejledning.

Kvalitetssikring

Karrierevejledningen foregår med de ledelsesmæssige og politiske prioriteringer for øje.

Karrierevejledningen skal gennemføres ud fra en løbende opdateret viden om gennemførelse, frafald etc. i forbindelse med den lægelige videreuddannelse.

Gennem løbende dialog sikres vidensstrømmen mellem alle aktører i den lægelige videreuddannelse, herved opnås en fælles viden og forståelse for aktuelle problemstillinger, som sikrer ensartethed i karrierevejledningen.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse skal løbende vurdere, om der kan iværksættes andre initiativer, der kan bedre karrierevejledningen for yngre læger.